

Memo

Datum

20 februari 2025

Zaaknummer

Blad

1 van 1

Aan

Harold Zoet

Kopie aan

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Van

5.1.2e .2e

Themateam natuur - biodiversiteit

Onderwerp

Beleid oude bosgroeiplaatsen

Aanleiding

In de Statenvergadering (PS2025-135) is door GS de toezegging gedaan om met een vervolgvorstel te komen met daarin een toelichting op de hoge en lage waarden van oude bosgroeiplaatsen en de criteria daarvoor.

In lijn met deze toezegging wil GS, PS consulteren over de volgende vragen;

1. Kunnen PS zich vinden in de criteria voor hoge en lage waarden oude bosgroeiplaatsen;
2. Wat willen Provinciale Staten meegeven aan GS voor het vervolgtraject om de bescherming los te laten?

Toelichting

Ordening van oude bosgroeiplaatsen

Voor de ordening van oude bosgroeiplaatsen is het voorstel onderstaand aan de staten voor te leggen.

Om u een voorstel te geven van de criteria waarop de waarde van oude bosgroeiplaatsen worden vastgesteld, verwijzen we naar de ordening van oude bosgroeiplaatsen zoals opgesteld door R.J. Bijlsma & H.G.J.M. Koop (2022)¹. Hierbij wordt op basis van het type bos en de huidige boomsoortensamenstelling de waarde van de oude bosgroeiplaats vastgesteld (zie tabel 3.2).

¹ Bijlsma, R. J., and H. G. J. M. Koop. Oudebosgroeiplaatsen in de provincie Utrecht. Ecologische onderbouwing en begrenzing. No. 3152. Wageningen Environmental Research, 2022.

Tabel 3.2 overgenomen uit R.J. Bijlsma & H.G.J.M. Koop, 2022. Ordening van de verschillende typen oude bosgroeiplaatsen.

Status	Statuscode	Omschrijving
Hoog	1	Inheems loofbos met continuïteit in voorkomen vanaf 1832 (oudbos=1 of 7), met een check op de afwezigheid van uitheems loofbos (afwezigheid van bosstat=6).
	2	Inheems loofbos ontwikkeld op 'rijke' heide (veelal heide met struiken/strubben) volgens de kadastrale kaart van 1832 (oudbos=2), met een check op de afwezigheid van uitheems loofbos (afwezigheid van bosstat=6).
Midden	3	Inheems loofbos ontwikkeld uit dennenbos volgens de kadastrale kaart van 1832 (oudbos=3), met een check op de afwezigheid van uitheems loofbos (afwezigheid bosstat=6).
	4	Grove dennenbos op een oude loofbosgroeiplaats (oudbos=4), met een check op hoofdboomsoort grove den (aanwezigheid bosstat=4).
	5	Grove dennenbos op een oude grove-dennengroeiplaats (oudbos=5), met een check op hoofdboomsoort grove den (aanwezigheid bosstat=5).
Laag	6	Overige uitheemse loof- en naaldboomsoorten op oude loofbosgroeiplaatsen (aanwezigheid bosstat=6 of 8).
	7	Overige uitheemse loof- en naaldboomsoorten op oude grove-dennengroeiplaatsen (aanwezigheid bosstat=7 of 9).

Om recht te doen aan specifieke lokale omstandigheden is verder maatwerk noodzakelijk. Hiervoor worden aanvullend de volgende aspecten meegewogen bij het vaststellen van de waarde van de oude bosgroeiplaats:

1. omvang, landschappelijke context en (historische) samenhang;
2. karakteristieke (relict)populaties van bosplanten; en
3. historische terreinkenmerken, natuurlijk reliëf en bodemfauna.

Vervolgtraject

In het vervolgtraject om de bescherming van oude bosgroeiplaatsen los te laten zijn er drie scenario's mogelijk. Deze verschillen onderling in de mate van eenvoud, de bereidheid om tegemoet te komen aan PS met meer of minder sturing door de provincie.

1. In het verlengde van het GS-voorstel

Met dit scenario is het aan gemeenten om de bescherming van oude bosgroeiplaatsen buiten GNN en Natura 2000 wel of niet over te nemen.

- De omgevingsverordening wordt aangepast waarbij de beschermingsstatus van alle oude bosgroeiplaatsen buiten GNN en Natura 2000 wordt beëindigd.
- Als onderdeel van de wijzigingsprocedure wordt een participatie traject met gemeenten opgestart waarbij gemeenten worden geïnformeerd over het voornemen tot aanpassing van de verordening. Gemeenten worden gevraagd om binnen 3 maanden aan te geven of zij voornemens zijn de bescherming van oude bosgroeiplaatsen op te nemen in hun (nog) op te stellen omgevingsplan, of er behoefte is aan een toetsingskader, er behoefte is aan een ruimere overgangstermijn. Dit laatste gezien het feit dat gemeenten tot eind 2031 de tijd hebben om hun bestemmingsplannen om te zetten in omgevingsplannen en dat het opstellen of aanpassen van een omgevingsplan een proceduretijd van ca. 1-1,5 jaar vergt.
- Gemeenten kunnen daarbij gebruik maken van bovenstaande ordening als toetsingskader indien zij de bescherming van oude bosgroeiplaatsen overnemen.
- De wensen-en-bedenkingen procedure in de periode tot aan besluitvorming over de wijziging van de omgevingsverordening (ergens in 2026) buiten toepassing te laten.

Aanpassen GS- voorstel

Met dit scenario worden gemeenten, via een instructieregel, verplicht de bescherming van oude bosgroeiplaatsen buiten GNN en Natura 2000 met hoge waarden over te nemen in hun omgevingsplan.

- De omgevingsverordening wordt aangepast waarbij de beschermingsstatus van oude bosgroeiplaatsen met lage en midden waarden buiten GNN en Natura 2000 wordt beëindigd.
- Onderdeel van de wijziging vormt het opnemen van een instructieregel voor gemeenten in de omgevingsverordening waarmee zij worden verplicht regels die strekken tot de bescherming van oude bosgroeiplaatsen met hoge waarden op te nemen in hun omgevingsplan.
- Als onderdeel van de wijzigingsprocedure wordt een participatie traject met gemeenten opgestart waarbij gemeenten worden geïnformeerd over het voornemen tot aanpassing van de verordening. Gemeenten worden gevraagd om binnen 3 maanden aan te geven of er behoefte is aan een ruimere overgangstermijn. Dit laatste gezien het feit dat gemeenten tot eind 2031 de tijd hebben om hun bestemmingsplannen om te zetten in omgevingsplannen en dat het opstellen of aanpassen van een omgevingsplan een proceduretijd van ca. 1-1,5 jaar vergt.
- Het toetsingskader maakt onderdeel uit van de instructieregel en dient als hulpmiddel om gemeenten een handvat te bieden de waarden van een oude bosgroeiplaats vast te stellen.
- De wensen-en-bedenkingen procedure in de periode tot aan besluitvorming over de wijziging van de omgevingsverordening (ergens in 2026) buiten toepassing te laten.

2. Afwijken van GS-voorstel

Met dit scenario wordt de bescherming van oude bosgroeiplaatsen via de omgevingsverordening beperkt tot oude bosgroeiplaatsen met hoge waarden.

- De omgevingsverordening wordt aangepast waarbij de beschermingsstatus van oude bosgroeiplaatsen met lage en midden waarden buiten GNN en Natura 2000 wordt beëindigd.
- Als onderdeel van de wijzigingsprocedure worden gemeenten geïnformeerd over het voornemen tot aanpassing van de verordening.
- Indien een oude bosgroeiplaats een belemmering vormt bij een ruimtelijke ontwikkeling vormt het toetsingskader een verplicht onderdeel om de waarden van de oude bosgroeiplaats vast te stellen.
- De wensen-en-bedenkingen procedure in de periode tot aan besluitvorming over de wijziging van de omgevingsverordening (ergens in 2026) buiten toepassing te laten.